מערך פעילות

ממני – אלינו

זהות ושייכות בשנת השירות

משך: שעה וחצי – שעתיים

קהל יעד: ש״שנים

עזרים: חפץ מהבית (לבקש מראש), דפי "המזוודה שלי", דפי "גרף השייכות", טושים בשלושה צבעים, ריבועי נייר צבעוניים לשמיכת הקומונה, טושים, דבק או סיכות

המערך מנוסח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד, אך מיועד לכל המגדרים

רציונל

הש״שנים מגיעים לשנת השירות ממקומות שונים – עיר, קיבוץ, מושב, יישוב; ממשפחות, מתנועות ומקהילות שונות – וכל אחד מביא איתו "מזוודה" של ערכים, הרגלים, זיכרונות ושאלות. במהלך השנה הם בונים שייכות חדשה: לקומונה, למסגרת, לקיבוץ ולתנועה. לעיתים השייכות החדשה משתלבת עם הישנה, ולעיתים מתעוררים מתחים, געגועים ושאלות כמו "מי אני עכשיו?". במפגש זה ניתן מקום לסיפור האישי של כל אחד, נבחן איך תחושת השייכות שלנו משתנה לאורך השנה, וניצור יחד ביטוי לזהות המשותפת של הקומונה – שמורכבת מכל המזוודות יחד.

מטרות

- היכרות עמוקה יותר עם הרקע והסיפור האישי של כל אחד מחברי הקומונה.
- התבוננות בתחושת השייכות לאורך השנה – ברגעים שחיזקו אותה וברגעים שהחלישו אותה.
- עיסוק בשאלה מה השתנה בי מאז תחילת השנה.
- חיזוק הזהות המשותפת של הקומונה מתוך הגיוון שבה.

מהלך

1 פתיחה – תחליפו מקום אם...

היום נדבר על המקומות שמהם באנו – הבית, המשפחה, היישוב, החברים – ועל מה שקורה לנו כשאנחנו בונים "בית" חדש בקומונה. כל אחד מאיתנו הגיע עם סיפור משלו, והקומונה שלנו בנויה מכל הסיפורים האלה יחד.

נשב במעגל על כיסאות, כשאחד המשתתפים עומד במרכז (בלי כיסא). העומד במרכז אומר משפט שמתחיל ב**"תחליפו מקום כל מי ש..."**, וכל מי שהמשפט נכון לגביו קם ומחפש כיסא אחר – כולל העומד במרכז. מי שנשאר בלי כיסא, ממשיך.

רעיונות למשפטים

- ...גדל בעיר / בקיבוץ / במושב.
- ...יש לו יותר משלושה אחים.
- ...יודע לבשל מאכל של סבתא.
- ...היה בתנועת נוער.
- ...מתגעגע לחדר שלו בבית.
- ...גילה השנה משהו חדש על עצמו.

בסיום נשאל: מה גיליתם על חברי הקומונה שלא ידעתם?

2 חפץ מהבית

לפני המפגש נבקש מכל משתתף להביא חפץ שמייצג עבורו "בית" (או תמונה שלו). כל אחד מציג את החפץ ומספר עליו: מה הוא, מאיפה הוא, ולמה בחר דווקא בו.

הערה למנחה: "בית" יכול להיות משפחה, מקום, קהילה, תנועה או אדם. חשוב להשאיר את ההגדרה פתוחה, ולהיות רגישים למשתתפים שהקשר שלהם לבית מורכב.

3 המזוודה שלי

נחלק לכל משתתף את הדף "המזוודה שלי" (נספח 1). בתוך המזוודה כל אחד יכתוב מה הביא איתו לשנת השירות: ערכים, הרגלים, כישורים, אמונות, פחדים, מנהגים מהבית. מחוץ למזוודה – דברים שבחר להשאיר מאחור, או שהיה רוצה להשאיר.

נחלק לשלשות, וכל אחד משתף במה שבחר מהדף.

שאלות לדיון בשלשות

- מה מתוך המזוודה הכי עוזר לך בשנת השירות?
- מה מתוך המזוודה מתנגש לפעמים עם החיים בקומונה או במסגרת?
- האם הוספת למזוודה משהו חדש מאז תחילת השנה?

4 גרף השייכות

נחלק לכל משתתף את הדף "גרף השייכות" (נספח 2). הציר האופקי מייצג את הזמן – מתחילת שנת השירות ועד היום, והציר האנכי את עוצמת תחושת השייכות. כל משתתף ישרטט קו שמתאר איך השתנתה תחושת השייכות שלו **לקומונה** לאורך השנה, ויסמן ליד נקודות השיא והשפל מה קרה באותו רגע (אירוע, שיחה, חג, משבר, הצלחה).

מי שרוצה יכול להוסיף בצבע אחר קו של השייכות **למסגרת**, ובצבע שלישי – קו של השייכות **לבית** שממנו הגיע.

נחלק לזוגות, וכל אחד יציג לבן הזוג את הגרף שלו ויספר על נקודה אחת או שתיים.

שאלות לדיון במליאה

- אילו רגעים גרמו לכם להרגיש הכי שייכים? מה היה בהם?
- מה קרה ברגעים שבהם השייכות ירדה? מה עזר לה לעלות שוב?
- האם יש רגעים משותפים שהופיעו בגרפים של כמה מאיתנו?
- איך הקו של השייכות לבית השתנה ביחס לקו של השייכות לקומונה?
- מה כל אחד מאיתנו יכול לעשות כדי שאחרים בקומונה ירגישו שייכים?

5 פעם חשבתי, היום אני חושב

נחלק לזוגות. כל אחד ישלים בפני בן הזוג לפחות שלושה משפטים במבנה: **"פעם חשבתי ש... והיום אני חושב ש..."** – על עצמו, על אנשים, על חינוך, על החברה הישראלית או על כל נושא אחר. נזמין כמה זוגות לשתף במליאה.

6 סיכום – שמיכת הקומונה

נחלק לכל משתתף ריבוע מתוך דף "שמיכת הקומונה" (נספח 3). כל אחד יעצב את הריבוע שלו – ציור, מילה, סמל – כך שיבטא **משהו מהבית שלו שהוא מביא לקומונה**. נחבר את כל הריבועים יחד לשמיכה אחת ונתלה אותה בבית.

נסכם שהזהות של הקומונה לא מוחקת את הזהויות של כל אחד, אלא נבנית מהן – כמו שמיכת טלאים, שכל ריבוע בה שונה, ויחד הם יוצרים שלם.

מערכי פעילות נוספים ניתן למצוא במרכז ההדרכה של מחלקת שנת שירות

נספח 1

המזוודה שלי

מה השארתי מאחור (כתבו כאן, מחוץ למזוודה)

נספח 2

גרף השייכות

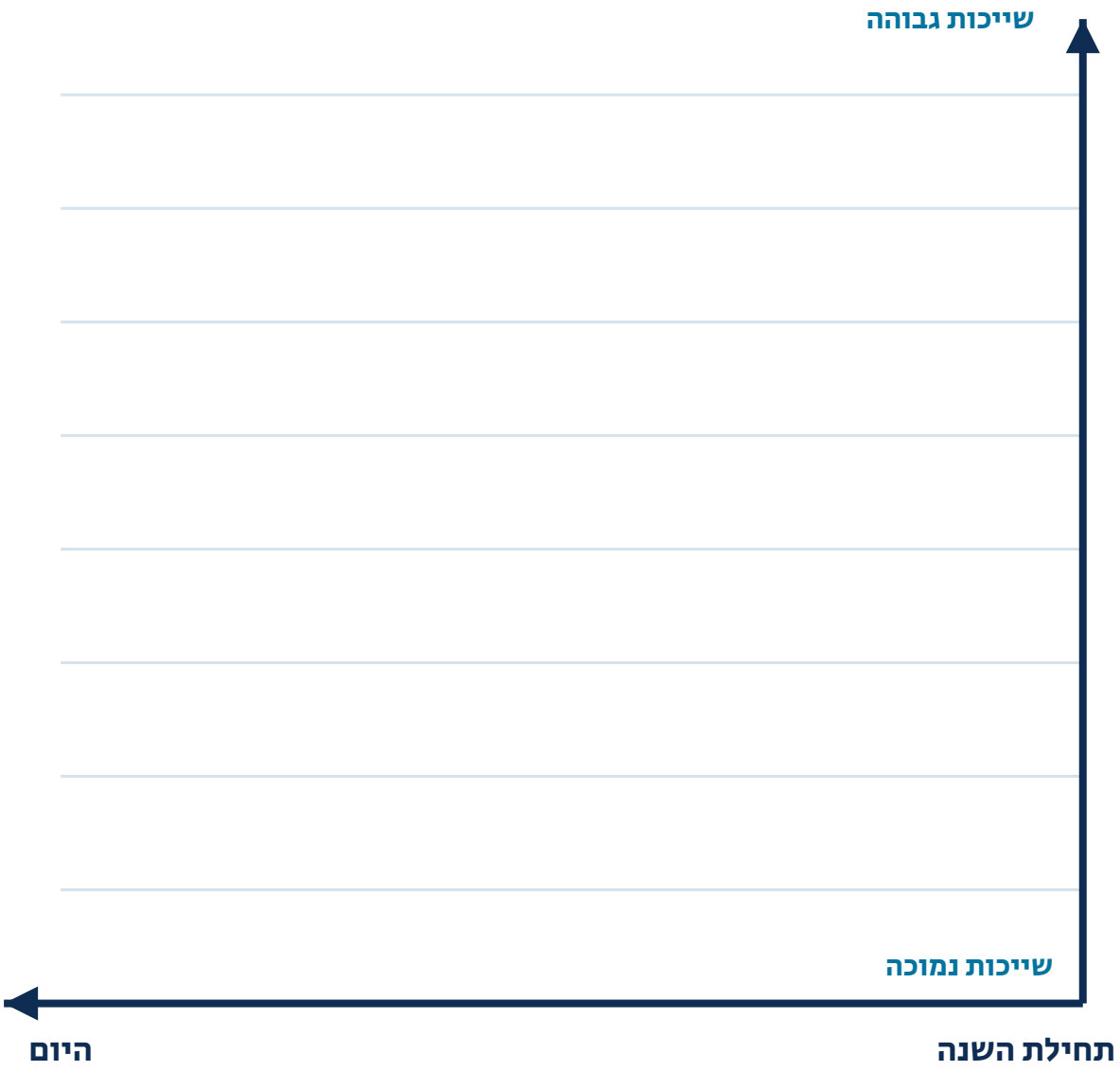

קו 1 – הקומונה (חובה)

קו 2 – המסגרת (רשות, בצבע אחר)

קו 3 – הבית שממנו באתי (רשות, בצבע שלישי)

נספח 3

שמיכת הקומונה

משהו מהבית שלי שאני מביא/ה לקומונה:

משהו מהבית שלי שאני מביא/ה לקומונה:

משהו מהבית שלי שאני מביא/ה לקומונה:

משהו מהבית שלי שאני מביא/ה לקומונה: